

Økonomiske scenarier ved fusioner

Dette notat belyser en række økonomiske konsekvenser af forskellige typer af fusioner mellem almengymnasiale institutioner og erhvervsrettede institutioner. Notatet skal læses i sammenhæng med notatet *Faktaark om grundtilskud*, som Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier har udarbejdet.

Baggrunde og begrundelser for fusioner mellem uddannelsesinstitutioner er i stort omfang motiveret af politiske og strategiske overvejelser. Men ved fusioner vil der også ofte være effektiviserings- og synergigevinster, ligesom der kan være andre institutionspolitiske begrundelser som fx hjælp til en nødlidende institution.

De økonomiske virkninger af fusioner vil kun undtagelsesvist berøre de aktivitetsafhængige indtægter (fx undervisningstaxameterindtægter), hvorimod de aktivitetsuafhængige tilskud (fx basistilskud og udkantstilskud), vil blive påvirket og medføre ændringer i den fusionerede institutions økonomiske vilkår.

I dette notat vil forskellige fusionsscenarioer for almengymnasiale institutioner og erhvervsrettede institutioner (erhvervsskoler) blive gennemgået.¹ Alle tilskud er opgjort i 2019-priser og fra Finanslov 2019.

Scenarierne tager udgangspunkt i betingelserne for udbetaling af tilskuddene, som de er beskrevet i finansloven. Dvs. der ikke er taget højde for, at der i konkrete fusionsdrøftelser med Undervisningsministeriet kan være evt. særlige vilkår, som medfører, at der bevilges særlige tilskud, fx til nødlidende institutioner. I fusionsdrøftelserne kan der også indgå eventuelle virkninger på andre særlige taxametre, som fx det sociale taxameter.

Beregningsmæssigt er antaget, at samtlige institutioner, som indgår i en fusion, får udkantstilskud, og at fusionen medfører en sammenlægning af udbudsstederne. Scenarierne belyser ændringen af tilskuddene efter en fireårige overgangsperiode.²

Endelig skal det bemærkes, at det er muligt at gennemføre en fusion, som indeholder flere af de oplyste fusionsdannelsesscenarier.

Fusionsdannelse

Fusionsdannelse mellem to institutioner for almengymnasiale uddannelser

Ved fusion af institutioner for almengymnasiale uddannelser er den afgørende faktor antallet af årselever, og om der sker en sammenlægning af de fusionerede institutioners udbudssteder. Hvis der ikke sker en sammenlægning af udbudsstederne, vil udkantstilskuddet efter overgangsperioden blive givet på samme vis som før fusionsdannelsen og dermed vil der blive tildelt to udkantstilskud.

¹ Almengymnasiale institutioner udbyder STX, mens erhvervsrettede institutioner udbyder kombinationer af teknisk EUD, merkantil EUD, EUX, HHX og HTX samt AMU.

² I overgangsperioden på de fire år er de fusionerede skolars tilskud uændrede. Således slår de egentlige økonomiske konsekvenser mht. tilskud først igennem efter fire år.

Ved fusionsdannelse mellem to almengymnasiale institutioner vil der være tre scenarier, som kan komme i spil:

- A. Begge institutioner havde under 430 årselever før fusionen og begge fik udkantstilskud. Efter fusionsdannelsen vil det samlede antal årselever være under 430 årselever. Der vil stadig blive tildelt et udkantstilskud efter overgangsperioden, men det vil være reduceret til et enkelt udkantstilskud.
- B. Begge institutioner havde under 430 årselever før fusionen og begge fik udkantstilskud. Efter fusionsdannelsen vil det samlede antal årselever være over 430 årselever. Der vil ikke blive tildelt udkantstilskud efter overgangsperioden.
- C. Kun den ene institution havde under 430 årselever før fusionen, hvorfor kun den ene institution fik udkantstilskud. Efter fusionen vil det samlede antal årselever være over 430 årselever. Der vil ikke blive tildelt udkantstilskud efter overgangsperioden.

I tabel 1 kan man se hvordan udregningerne vil være for scenarie A.

	Første gymnasium	Andet gymnasium	I alt	Efter overgangsfasen
Basisgrundtilskud	922.370	922.370	1.844.740	922.370
Uddannelsestypetilskud - første udd.	1.614.150	1.614.150	3.228.300	1.614.150
Uddannelsestypetilskud - anden udd.	230.590	230.590	461.180	230.590
Geografisk grundtilskud	1.000.000	1.000.000	2.000.000	2.000.000
Udkantstilskud	2.305.920	2.305.920	4.611.840	2.305.920
	6.073.030	6.073.030	12.146.060	7.073.030

Tabel 1: Fusionsdannelse mellem to almengymnasiale institutioner, hvor der sker en sammenlægning af udbudsstedet. Beløb angivet i kr.

Som det fremgår af tabel 1, vil de samlede tilskud være mindre efter overgangsperioden. Den fusionerede institution vil få ca. 5,1 mio. kr. mindre efter overgangsperioden som følge af bortfald af det ene tilskud, bortset fra det geografiske grundtilskud, som er uændret.

I tabel 2 kan man se hvordan udregningerne vil være for scenarie B.

	Første gymnasium	Andet gymnasium	I alt	Efter overgangsfasen
Basisgrundtilskud	922.370	922.370	1.844.740	922.370
Uddannelsestypetilskud - første udd.	1.614.150	1.614.150	3.228.300	1.614.150
Uddannelsestypetilskud - anden udd.	230.590	230.590	461.180	230.590
Geografisk grundtilskud	1.000.000	1.000.000	2.000.000	2.000.000
Udkantstilskud	2.305.920	2.305.920	4.611.840	0
	6.073.030	6.073.030	12.146.060	4.767.110

Tabel 2: Fusionsdannelse mellem to almengymnasiale institutioner, hvor der sker en sammenlægning af udbudsstedet. Beløb i kr.

I tabel 2 er beregnet virkningen, når der efter en fusion vil være over 430 årselever. Det medfører, at begge udkantstilskud vil bortfalde. Fusionen medfører således, at den samlede tilskudsbevilling vil falde med ca.

7,4 mio. kr., da alle tilskuddene, med undtagelse af det geografiske grundtilskud, vil blive reduceret, samt at der ikke vil blive tildelt udkantstilskud.

For scenarie C vil man komme frem til samme tendens. I stedet for et fald i tilskudsbevilling på ca. 7,5 mio. kr. vil faldet i tilskudsbevillingen være på ca. 5,1 mio. kr., fordi den ene institution ikke modtog udkantstilskud før fusionen.

I tabel 3 kan man se hvordan udregningerne vil være for scenarie C.

	Første gymnasium	Andet gymnasium	I alt	Efter overgangsfasen
Basisgrundtilskud	922.370	922.370	1.844.740	922.370
Uddannelsestypetilskud - første udd.	1.614.150	1.614.150	3.228.300	1.614.150
Uddannelsestypetilskud - anden udd.	230.590	230.590	461.180	230.590
Geografisk grundtilskud	1.000.000	1.000.000	2.000.000	2.000.000
Udkantstilskud	0	2.305.920	2.305.920	0
	3.767.110	6.073.030	9.840.140	4.767.110

Tabel 3: Fusionsdannelse mellem to almengymnasiale institutioner, hvor der sker en sammenlægning af udbudsstedet. Beløb i kr.

Fusion mellem en handelsskole og en teknisk skole

Ved fusion mellem en institution med merkantile uddannelser (handelsskole) eller tekniske uddannelser (teknisk skole) er den afgørende faktor udbudsretten af uddannelser. For at kunne modtage kombinationsskoletillæg skal institutionen have udbudsretten, som giver ret til at udbyde både erhvervsgymnasiale og erhvervsrettede uddannelser inden for det merkantile og tekniske område. Hvis institutionen fx ikke har udbudsretten til at udbyde de tekniske erhvervsrettede uddannelser, men udbyder alt det andet inklusivt htx (igennem et samarbejde med en anden teknisk institution), kan institutionen ikke modtage kombinationsskoletillægget.

Ved fusion mellem en merkantil og en teknisk uddannelsesinstitution vil der derfor være to mulige scenarier:

- D. Fusion med mulighed for kombinationsskoletillægget.
- E. Fusion uden mulighed for kombinationsskoletillægget.

I tabel 4 kan man se hvordan udregningerne vil være for scenarie D.

	Handelsskole	Teknisk skole	I alt	Efter overgangsfasen
Basisgrundtilskud	1.660.000	1.660.000	3.320.000	1.660.000
Kombinationsskoletillæg	0	0	0	1.840.000
Geografisk grundtilskud	1.000.000	1.000.000	2.000.000	2.000.000
Udkantstilskud	627.934	627.934	1.255.868	1.255.868
	3.367.504	3.367.504	6.735.008	6.755.868

Tabel 4: Fusionsdannelse mellem en merkantil og en teknisk uddannelsesinstitution, hvor der sker en sammenlægning af udbudsstedet. Beløb i kr.

Som det ses af tabel 4, vil der ved en fusion af de to skoletyper være en forøgelse af den samlede tilskudsbevilling på ca. 20.000 kr. Det skyldes, at der vil blive bevilliget et kombinationsskoletillæg, som er større end det ene basisgrundtilskud, som vil bortfalde efter overgangsperioden. Der vil ikke forsvinde

noget udkantstilskud, fordi udkantstilskuddet gives på baggrund af fem udbudstyper, og det er muligt at modtage for mere end en udbudstype.³

I tabel 5 kan man se hvordan udregningerne vil være for scenarie E.

	Teknisk		I alt	Efter overgangsfasen
	Handelsskole	skole		
Basisgrundtilskud	1.660.000	1.660.000	3.320.000	1.660.000
Kombinationsskoletillæg	0	0	0	0
Geografisk grundtilskud	1.000.000	1.000.000	2.000.000	2.000.000
Udkantstilskud	627.934	627.934	1.255.868	1.255.868
	3.367.504	3.367.504	6.735.008	4.915.868

Tabel 5: Fusionsdannelse mellem en merkantil og en teknisk uddannelsesinstitution, hvor der sker en sammenlægning af udbudsstedet. Beløb i kr.

Som det ses i tabel 5 ovenfor, vil en fusion af en merkantil og en teknisk uddannelsesinstitution, hvor det ikke er muligt at opfylde kravet for kombinationsskoletillægget, medføre at der vil være en bevillingsreducering på ca. 1,8 mio. kr. efter den fireårig overgangsperiode. Reduceringen af det samlede bevillingstilskud skyldes, en reducere af basisgrundtilskuddet.

Fusionsdannelse mellem en almengymnasial institution og en erhvervsrettet institution

Ved fusionsdannelse mellem en almengymnasial institution og en erhvervsrettet institution vil valg af fortsættende institution have en afgørende betydning. Hvis hovedinstitutionen bliver den almengymnasiale institution, kan der ikke modtages udkantstilskud for de erhvervsrettede uddannelser. Dette afstedkommer to scenarier:

- F. Den fortsættende institution er den almengymnasiale institution, hvorfor der ikke vil være mulighed at få udkantstilskud for de erhvervsrettede uddannelser.
- G. Den fortsættende institution er den erhvervsrettede institution, hvorfor der vil være mulighed at få udkantstilskud for de erhvervsrettede uddannelser.

I tabel 6 kan man se hvordan udregningerne vil være for scenarie F.

	Alment	Erhvervs-	I alt	Efter overgangsfasen
	gymnasium	skole		
Basisgrundtilskud	922.370	1.660.000	2.582.370	1.660.000
Uddannelsestypetilskud - første udd.	1.614.150	0	1.614.150	1.614.150
Uddannelsestypetilskud - anden udd.	230.590	0	230.590	230.590
Geografisk grundtilskud	1.000.000	1.000.000	2.000.000	2.000.000
Udkantstilskud	2.305.920	627.934	2.933.854	2.305.920
	6.073.030	3.287.934	9.360.964	7.810.660

Tabel 6: Fusionsdannelse mellem en almengymnasial institution og en erhvervsrettet uddannelsesinstitution (dette kan være merkantil eller teknisk). Der sker en sammenlægning af udbudsstedet. Beløb i kr.

Som det ses i tabel 6, vil en fusionsdannelse af en almengymnasial institution og en erhvervsrettet uddannelsesinstitution, hvor den fortsættende institution er den almengymnasiale institution, betyde en

³ De fem udbudstyper er "Omsorg, sundhed og pædagogik", "Fødevarer, jordbrug og oplevelser", "Kontor, handel og forretningsservice", "Teknologi, byggeri og transport" samt "Erhvervs-gymnasiale uddannelse".

samlet nedgang i tilskuddene på næsten 1,6 mio. kr. efter overgangsfasen. Reduceringen skyldes, at der efter overgangsfasen ikke vil blive tildelt udkantstilskud for de erhvervsrettede uddannelser, og der sker et ophør af basisgrundtilskuddet for den almengymnasiale institution.

I tabel 7 nedenfor ses udregningerne for scenarie G.

	Alment gymnasium	Erhvervs- skole	I alt	Efter overgangsfasen
Basisgrundtilskud	922.370	1.660.000	2.582.370	1.660.000
Uddannelsestypetilskud - første udd.	1.614.150	0	1.614.150	1.614.150
Uddannelsestypetilskud - anden udd.	230.590	0	230.590	230.590
Geografisk grundtilskud	1.000.000	1.000.000	2.000.000	2.000.000
Udkantstilskud	2.305.920	627.934	2.933.854	2.933.854
	6.176.560	3.367.504	9.360.964	8.438.594

Tabel 7: Fusionsdannelse mellem en almengymnasial institution og en erhvervsrettet uddannelsesinstitution (dette kan være en merkantil eller en teknisk). Der sker en sammenlægning af udbudsstedet. Beløb i kr.

Som det ses i tabel 7, vil en fusionsdannelse af en almengymnasial institution og en erhvervsrettet uddannelsesinstitution, hvor den fortsættende institution er erhvervsrettet, betyde en samlet tilskudsreducering på ca. 922.000 kr., som følge af bortfald af almengymnasial institutions basistilskud.